

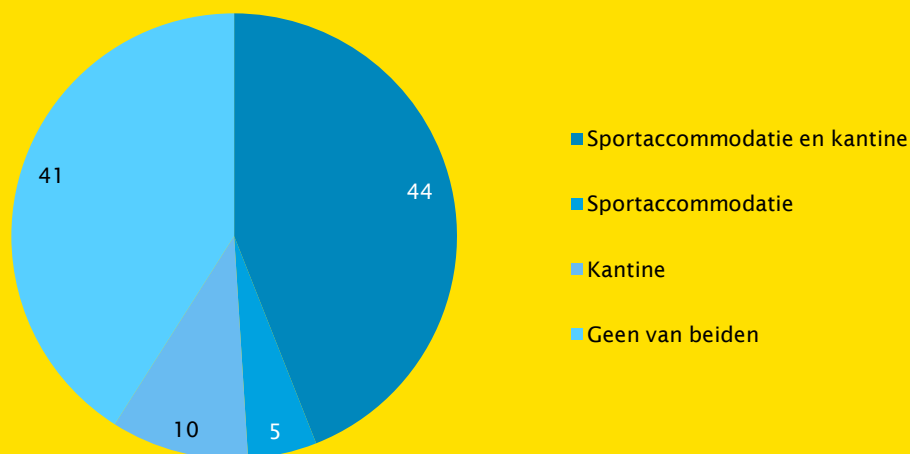
September 2015

Hugo van der Poel
Janine van Kalmthout

Mulier Instituut
Posbus 85445
3508 AK Utrecht
www.mulierinstituut.nl

h.vanderpoel@mulierinstituut.nl
j.vankalmthout@mulierinstituut.nl

Accommodatiebezit verenigingen (% verenigingen)

Nieuwe subsidieregeling voor energiebesparende maatregelen

Sportverenigingen kunnen in 2015 voor het laatst de belasting op hun energierekening terugvragen, de zogeheten 'ecotaks'. Jaarlijks is daar een bedrag van € 9,3 miljoen mee gemoeid. Vanaf 2016 is dit bedrag beschikbaar voor subsidie op energiebesparende maatregelen en als borgstelling voor leningen ten behoeve van die maatregelen. In plaats van een subsidie op 'grootverbruik', komt hiermee een subsidie op voorzieningen, die leiden tot een structureel lager energieverbruik. Dat is winst vanuit milieuperspectief, terwijl de vereniging een lagere energierekening gaat betalen.

Het Mulier Instituut heeft de verenigingen in zijn Verenigingspanel gevraagd of ze gebruik maken van de mogelijkheid om de ecotaks terug te vragen en hoe ze staan tegenover de nieuwe subsidieregeling.

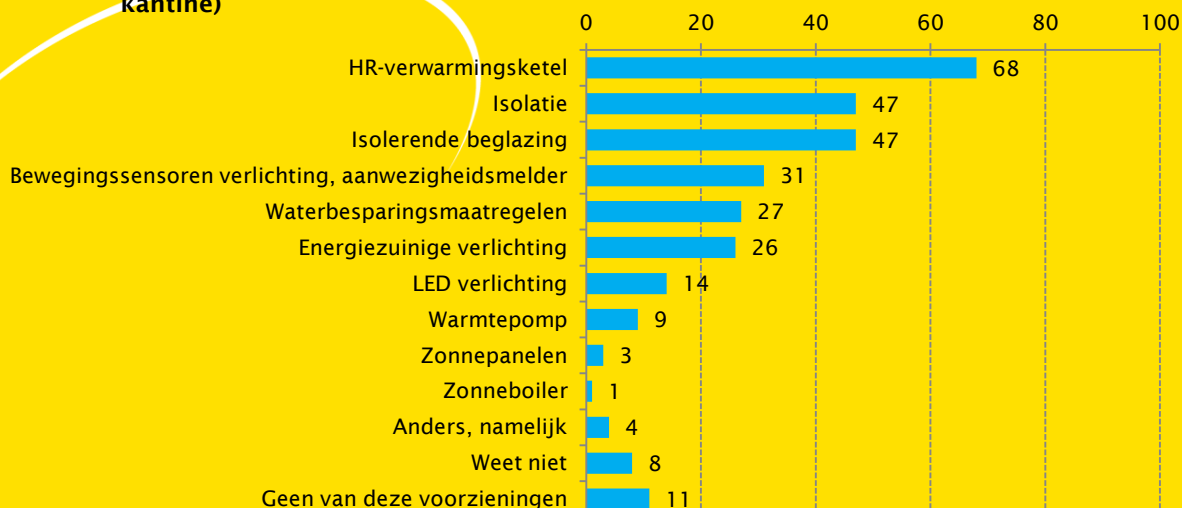
Gebruik van de ecotaksregeling

Van de 24.000 sportverenigingen in Nederland heeft de helft een 'eigen' sportaccommodatie. Daarnaast heeft nog eens 10 % wel de beschikking over een kantine, maar niet een 'eigen' sportcomplex. 40% van de verenigingen maakt gebruik van voorzieningen van anderen of de openbare ruimte. Zij hebben alleen indirect met energielasten te maken en kunnen de belasting daarop niet terugvragen.

Van de verenigingen die wel de ecotaks kunnen terugvragen, vraagt 43% jaarlijks de ecotaks terug, hetgeen neerkomt op ruim 6.000 verenigingen. Deze verenigingen krijgen gemiddeld € 1.400,- energiebelasting terug (50%). Dit is gemiddeld één procent van hun totale begroting.

Het succes van de nieuwe subsidieregeling zal in belangrijke mate worden bepaald door de vraag of de 8.000 verenigingen die nu geen gebruik (kunnen) maken van de teruggaveregeling, wel bereikt (kunnen) worden met de nieuwe subsidieregeling.

Energievoorzieningen verenigingen (% verenigingen met eigen accommodatie en/of kantine)

Nieuwe Subsidieregeling Energiebesparing en duurzame energie sportaccommodaties

Vanaf 4 januari 2016 kunnen sportverenigingen en sportstichtingen subsidie aanvragen voor maatregelen gericht op energiebesparing en verduurzaming (isolatie, zonnepanelen, LED-verlichting e.d.).

De subsidie is beschikbaar voor de aanschaf van een installatie of apparatuur, niet voor de arbeidskosten. De subsidiabele kosten moeten minimaal 3000 euro bedragen, en maximaal 125.000 euro per maatregel per jaar. Er is een bonus van 500 euro beschikbaar als de aanvraag is onderbouwd met een energieadvies.

Voor de regeling, zie: www.rvo.nl/energiebesparing/sportaccommodaties

Voor informatie over borgstelling bij een lening, zie: <http://www.sws.nl/sws-duurzaam/subsidieregeling/>

Welke verenigingen vragen ecotaks terug?

Van de buitensportverenigingen vraagt 50% ecotaks terug, tegen 17% van de binnensportverenigingen. Van de verenigingen met meer dan 250 leden vraagt 53% ecotaks terug, tegen 16% van de verenigingen met 100 leden of minder. Een reden dat verenigingen geen gebruik hebben gemaakt van de teruggaveregeling kan gelegen zijn in het feit dat de exploitatie van het sportcomplex niet in eigen beheer is, maar bij een stichting of commerciële partij is ondergebracht. Deze komen niet in aanmerking voor teruggave van de ecotaks.

Wat doen verenigingen al op het gebied van energiebesparing?

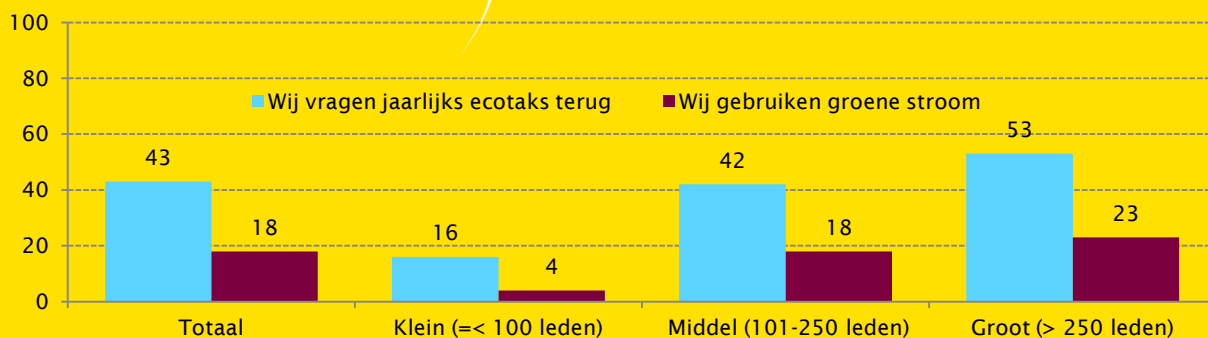
Een vijfde van de verenigingen gebruikt groene stroom en vier vijfde van de verenigingen beschikt over energiebesparende voorzieningen. De meest voorkomende voorzieningen zijn de hoog rendement verwarmingsketel, isolatie en isolerende beglazing. Warmtepompen, LED-verlichting, zonnepanelen en zonneboilers komen nog weinig voor. Hiermee is de meeste winst te behalen, maar hier zijn ook de grootste investeringen mee gemoeid.

Energiebesparing bij LTV Haaren

Bij de tennisvereniging in het Brabantse Haaren is duurzaamheid in 2011 als expliciet uitgangspunt van beleid vastgesteld. Het paviljoen is geïsoleerd, koel- en vriesinstallaties zijn vervangen, er is een nieuwe HR-combiketel, slimme thermostaat en een PV-installatie (zonnepanelen). Langs de banen staat LED-verlichting. Dit alles heeft geleid tot halvering van het aardgas- en elektriciteitsgebruik. De vereniging monitort de energieproductie- en verbruik en zoekt doorlopend naar nieuwe mogelijkheden tot besparing.

Jan de Jong, energiedeskundige en lid van de vereniging, vertelt dat de grote investeringen (voor PV en LED samen ongeveer 60.000 euro) uitgebreid besproken zijn in de ALV. De berekende terugverdientijd van 10 – 12 jaar, bij een verwachte levensduur van de installaties van 20 jaar, bleek voor de ALV acceptabel. Vanzelfsprekend dient een vereniging zelf over de nodige technische kennis te beschikken, of die binnen te halen, om aanbiedingen, de kwaliteit van de materialen en de installateurs te kunnen beoordelen. Verder is het zaak dat een werkgroep het onderhoud bewaakt en regelmatig schoonmaakt.

Gebruik ecotaks en groene stroom (% verenigingen met eigen accommodatie en/of kantine)

Het Mulier Instituut is een onafhankelijke en landelijk opererende stichting gericht op de bevordering van de sociaal-wetenschappelijke kennisontwikkeling en beleidseffectiviteit op het terrein van sport en samenleving.

Het Verenigingspanel bestaat uit sportverenigingen die periodiek bevraagd worden op allerlei aspecten van het verenigingsbeleid. Door de samenstelling van het panel en weging van de respons zijn de uitkomsten representatief voor de sportverenigingen in Nederland.

Begin 2015 hebben vragen meegelopen over duurzaamheid en energiebesparing. Het aantal responderende verenigingen was 482 (37% van de benaderde verenigingen), waarvan 290 beschikten over een eigen accommodatie en/of kantine.

Van teruggave ecotaks naar subsidieregeling energiebesparing

Een kwart van de verenigingen vindt de omzetting van een subsidie op energieverbruik naar een subsidie op energiebesparing een goed idee. Een derde gaat er zeker gebruik van maken, al hebben ze daarvoor nog geen concrete plannen. 10% van de verenigingen heeft concrete plannen klaar liggen. Een op de twintig verenigingen meldt dat de nieuwe subsidieregeling voor hen geen zin heeft omdat ze op het gebied van energiebesparing al zoveel hebben gedaan. Een op de vijf verenigingen geeft aan om andere redenen af te zien van gebruik van de nieuwe regeling.

In de nieuwe regeling is jaarlijks 6 miljoen per jaar beschikbaar tot 2020. De subsidie is toegankelijk voor verenigingen en bepaalde exploitatiestichtingen, die zelf de energierekening betalen én de investeringslasten voor de energiebesparende maatregelen dragen. Voor verenigingen geldt een percentage van 30% op de subsidiabele kosten, voor stichtingen 15%.

Grote slagen kunnen worden gemaakt met het plaatsen van zonnepanelen, LED-verlichting langs velden en gebouwisolatie. Dergelijke maatregelen vergen forse investeringen, waarbij rekening moet worden gehouden met terugverdientijden van 8 tot 13 jaar. Er wordt daarom jaarlijks 3 miljoen beschikbaar gesteld aan Stichting Waarborgfonds Sport, die zo borg kan staan voor bankleningen aan verenigingen en stichtingen. Het rentepercentage op deze leningen zal naar verwachting onder de 2,5% blijven.

Tot slot

De subsidieregeling zal ruim 100 miljoen aan investeringen uitlokken, indien het totale budget wordt benut. Dit betekent een belangrijke impuls voor de afzetmarkt voor LED-verlichting voor sportvelden, zonnepanelen en isolatiemateriaal. Dit moet leiden tot betere kwaliteit tegen lagere prijzen, en daarmee kortere terugverdientijden.

Dat exploitatiestichtingen eveneens subsidie kunnen aanvragen, en dat borgstelling voor leningen mogelijk is, versterkt de kansen op succes van de subsidiemaatregel. Daarnaast zullen 10 tot 15 bonden met verenigingen met 'eigen' accommodaties, gemeenten en NOC*NSF stevig inzetten op voorlichting en begeleiding van verenigingen, voor wie deze materie bepaald geen *core business* is. Zo kan een groter aantal worden bereikt dan de 6.000 verenigingen die nu de ecotaks terugvragen.